

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai széküld:	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 "	Fél évre	7 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	3.50
Egy óra	1 "	Egy óra	1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr.
Minden következőnél 6 " Nyilváltór sora 20 l.

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Sötét tervek.

Budapest. május 25.

A függetlenségi pártban beállott szakadás képezi nagyon természetesen még mindig a politikai világ érdeklődésének tárgyát, és a legtarkább kombinációkat fűzik a mindenesetre nagy horderejű eseményhez.

A szakadás külső és belső okainak, valamint végcéljának világos áttekintését és megítélését nem egy ellenmondó tünetény komplikálja.

Igy érthetetlen az, hogy „Kossuth helytartója”, a liberális zsidó H e l f y megmaradt a klerikális érzelmű és az egyházpolitikai reformok ellen törő Polonyi-féle frakciónál. Hiszen Kossuth maga egyenesen a reformok mellett nyilatkozott és nem csinált belőle titkot, hogy Eötvöst tartja a magához leghasonlóbb szellemnek a függetlenségi pártban, akivel a korlátoltabb Polonyi semmi tekintetben sem egyenlő. Es Kossuth a meghatározottabb ellensége minden mentális reservatio-nak és hasztalan kompromisszumoknak; holott Polonyi még azokat is határozottan benn akarja tartani a pártban, akik a leghevesebben ellenzik az egyházpolitikai reformokat, sőt cselekvőleg, agítálva lépnek fel azok ellen.

Ez a látszólagos ellenmondás természetesen csak az avatatlantokot lepi meg és confundálja. A kik az Apponyi-párt főhadiszállásáról szétágazó nyilt és titkos akciók természete és hordereje iránt csak némi tájékozódottsággal bírnak is, azok tisztában vannak az iránt, hogy a Polonyi körül együtt maradt konglomeratum nem az elvek, hanem személyi érdek és hatalmi célok által tartatnak össze, és hogy ezen frakció csak látszólag önálló, mert tényleg a klerikális Apponyi-párt kiegészítő része, és hogy annak Polonyi csak alvezére, valódi feje maga — Apponyi.

E nagyszabású intrikusnak a mily mértékben érelődnek tervei s bontakoznak ki az azok megvalósítására tett diszpozíciói a titkozatosság burkából, ép oly gyorsan közeledik az időpont, melyben a hamis jelszavakat eldobva s a titkos szövetségeseket egy arczébe állítva kezdik meg az egész vonalon a támadást a kormány ellen.

Ez a támadás előreláthatólag újabb, de egyszersmind megsemmisítő fiaskóval fog az Apponyistákra nézve végződni. Ők most ugyanis abban bizakodnak, hogy az udvarhoz közel álló klerikális és reakcionárius körök, melyek Apponyi terveibe be vannak avatva, s azok számára megnyerve, a kik nagyon jól tudják, hogy az Apponyista parlamenti pártoknak, valamint a szolgálatukban álló fekete sajtónak utrirozott torradalmi porverése csak a kormány elleni hangulatkeltést cé-

lozza, és döntő pillanatban dezavualtatni fog, hogy e körök, ha rákerül a sor, át fogják hidalni a tátongó irt, mely Apponyit és dependenciáját a koronától elválasztják.

E b b e n a reménységükben fognak a jó urak legerősebben csalatkozni. A korona ugyanis régen tisztában van az ország belnyugalmát kockáztató üzelmeknek jelentősége iránt, és nem lesznek Apponyi barátai sem elég hatalmasok, sem elég ékesen szólók, hogy illetékes helyen elhíthessék, miszerint azon emberek, a kik a népet rászédtek, a fejedelmet hiven szolgálják.

Belföld.

Rampolla bibornok az egyházpolitikáról.

R a m p o l l a államtitkár félórai magán kihallgatáson fogadta a „P e s t e r L l o y d” munkatársát. Az államtitkár különösen hangsúlyozta, hogy a római kuria rendkívüli meleg rokonszenvvel viseltetik Magyarország iránt, aminek V a s z a r y K o l o s hercegprímás bibornokká történt kinevezése által legújabbban is kifejezést adott. Az egyházpolitikai kérdésekre áttérve, azt mondta a biboros államtitkár, hogy a pápa kész volt elmenni az utolsó határokig, a melyeket neki az egyház megenged, mivel a pápa sohasem volt a torzsalkodások barátja. A magyar kormánynak nem volt oka, de még szüksége sem arra, hogy egyéb fontos belpolitikai és nemzeti kérdések mellett még az egyházpolitikai kérdéseket is felvesse s azokat élére állítsa. A kat. hitvallás, mely Magyarországnak a törökök és a tatárok ellen oly nagy szolgálatokat tett, nem érdemli meg, hogy ily bánásmódban részesüljön; hogy hitelvei veszélyeztessenek, megsértessenek. Rampolla továbbá megjegyezte, hogy a kuria tudja, hogy a magyar kormány már annyira elment, hogy többé már alig térhet vissza. Ugyanez az eset fordult elő Spanyolországban, a hol azonban mégis sikerült megtalálni a modus vivendi-t, mely aztán mindenkit kielégített. Így talán itt is lehetséges ilyen expedienst találni, mely mind a két felet kielégíti. A már előterjesztett tvjavaslatokat Rampolla bibornok már jól ismeri, de egyedül az állami anyakönyvekről nyilatkozott. Ez a törvény — ugymond — biztosítja az 1868-ki törvény szigorú keresztülvitelét, mely törvény azonban a kath. egyház hitelveibe ütközik, melyek szerint egyes házasság csak úgy engedhető meg, ha valamenynyi gyermek katolikus hitben neveltetik. De az a törvény megsérti a szülők természeti jogait is, mert az állam nem kényszerítheti, de nem is szabad kényszerítenie a szülőket arra, hogy gyermekeiket ebben vagy abban a vallásban neveltessék. — Az állami anyakönyv továbbá előkészítője a polgári házasságnak, melyet az egyház soha el nem ismert és konkubinatusnak (ágyasságnak) tekint. Itt ismételte a bibornok Spanyolország példáját, Ugyancsak megemlékezett a kat.

autonomiáról is és megjegyezte, hogy Magyarországon erre nézve a katolikus egyháznak kevesebb jogot akarnak adni, mint a többi más hitfelekezetnek. Végre a pápai államtitkár helyeselte a püspöki kar és a kat. mágnások magatartását a költségvetési vita alatt, mivel a kormány politikájához a jelenlegi formájában nem járulhattak hozzá. — De kifejezte azt a reményét, hogy talán lehetséges a békét és az egyetértést ismét helyreállítani. Rampolla bibornok — úgy látszik — hogy az összes magyar kérdésekről tökéletesen tájékozva van. Az egész beszélgetés tenorja a fölötti sajnálkozás bélyegét viselte magán, hogy az egyház-politikai kérdések ily fordulatot vettek és ebbeli óhaját fejezte ki, vajha azok minden irányban megnyugtató megoldást találnának.

Pozsony megye főispánja.

Pozsony megye főispánja ideiglenesen Szalavszky Gyula trencsényi főispán lesz — utána b. Fiáth Miklós lesz — pozsonyi hírünk szerint — véglegesen kinevezve. Báró Fiáth Miklós most Fehérmegye főispánja.

Az egyházpolitika Abaujban.

Abauj-Tornavármegye rendkívüli közgyűlése heves vita után 131 szavazattal 44 ellenében a kormány egyházpolitikája mellett nyilatkozott. Ellene K o z o r a Endre plébános beszélt; mellette a függetlenségi párti K o o s József ajánlja az állandó választmány egyhangúlag hozott javaslatát elfogadásra. A kérdést P é c h y főispán zárszavában a valódi szabadelvűség felfogása szerint világosan és higgadtan világitotta meg.

Tanügy.

Az iskolaszék ülése.

— május 25.

Aradváros iskolaszéke tegnap délután ülést tartott, melyen S a l a c z Gyula polgármester elnöklété alatt jelen voltak: Millig József iskolafelügyelő, Bonts Aurél jegyző, Bing Vilmos, Szöllősy Károly, Brusch Alajos, Fischer Vilmos, Schöpkesz Éde, Hász Sándor, Nikodém János, Vizer Péter, Varjassy József, Pollák Gyula dr, Frint Lajos, Keresztes Gyula dr, Sallay Béla dr, ifj. Kristyórá János, Tarjányi Vilmos, Tedeschi Viktor, Schuster Illés dr.

S a l a c z polgármester üdvözli a megjelenteket, az ülést megnyitja. Az iskolaszék Millig József előterjesztése alapján többrendbeli tandíjmentességi folyamodványoknak adott helyt.

A Templom utcai fiúiskola fűtésének megváltoztatására kiküldött bizottság a M e i d i n g e r-féle köszénre alkalmazott kályhák jelentőségében czélszerűtlennek jelenti ki, s ennek folytán annak föltétlen megváltoztatását javasolja. Az új fűtési rendszerek közül a központi-fűtést praktikus életben nem ismerve, annak alkalmaztatását nem pártolhatja, de igenis kívánatosnak tartaná a külső-fűtés létesítését.

S a l a c z Gyula polgármester szerint a hiba a tisztátalan kezelésben rejlik, mintán jelenleg a Meidinger-kályhák legjobbaknak tudja. Kellő felügyeletet kíván, elveti a bizottság jelentését, de átírni kér a tanácshoz, hogy az kellő személyiségű fűtő szerződte

séről gondoskodják, mely intézkedés még mindig olcsóbb és célszerűbb, mint a javasolt.

S z a t h m á r y János a fűtés hiányosságát a salgó-tarjani kőszén roszaságában is találja, ajánlja, hogy tegyenek a lupényi kőszénél kísérletet.

Ezt az iskolaszék a tanácsnak ajánlani fogja.

A folyosókon alkalmazandó szélfogó ajtó, nemkülönben a folyosók betüvegeztetése összesen 3000 forintba kerülne a mérnöki hivatal tervezete és jelentése alapján. A nevezett ujtások elkészítésére a gazdasági szék árlejtést fog kiírni.

Az óvodák megvizsgálására kiküldött bizottság jelenti, hogy a nőtagokkal való kiegészítést teljesítette, s beválasztotta H u d e t z Ferenczét, K o r i s á n s z k y Bertát, N e u m a u Dánielét és H a n a c s e k Luizát. Az iskolaszék póttagokul S i m o n Karolint és B o r o s Jankát nevezte ki.

A gáji óvodának a nyári időtartamra menedékháza való átalakítását az iskolaszék pártolja, s a körülményekhez képest még egy nöcseléd alkalmaztatására, nemkülönben a terraszbetüvegeztetésére engedélyt ad.

A R ó t h-testvérek vállalkozók az iskolai szerek szállítására megkötött szerződést most már másodikban megszüntették, épen ez okból a bizottság efelelt roszalását fejezi ki, s a kötbér és bírság behajtásával.

Az iskolafelügyelő beterjeszti a szer- és könyvtárról szóló jelentését. Tudomásul szolgált.

Több apró ügy elintézése után az ülés véget ért.

Időjárás.

Légnomás: reggel 7 órakor 760.1 mm., délután 2 órakor 759.6 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor $9^{\circ} + 18.8$, délután 2 órakor $9^{\circ} + 17.3$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor DK. 6. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután borult, esős. Csapadék az utóbbi 24 órában: 2 milliméter.

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 26. —

Hűvös. — Szeles. — Esős.

H I R E K.

Május 26. Péntek. Róm. kath. naptár: Neri Fülöp. — Protestáns naptár: Neri Fülöp. — Görög-keleti naptár (május 14.): Izidor. — A nap kél 4 óra 13 perczkor, nyugszik 7 óra 41 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. B e m e n e t díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden, és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Az „Aradi Közlöny“-re előfizethetni bármely naptól, egy óra 1 forintjával, vidéken postai székküldéssel 1 frt és 20 krajczárral. A

fürdőidény alatt a kiadóhivatal pontosan megküldi az „Aradi Közlöny“-t az esetben is, ha az előfizető tartózkodási helyét többször változtatja. Levelezőlapon nyilvánított kívánságra a kiadóhivatal a lapot 8 napon át díjtalanul bárkinek megküldi.

— **A hivatalos lapból.** A király B a u e r Mór, a bécsi bankkegyesület igazgatójának és a magyar ipar- és kereskedelmi bank alelnökének, a magyar állam pénzügyi érdekeinek előmozdítása körül kifejtett jeles szolgálatai elismerésül, harmadik osztályú vaskorona-rendet adományozott.

— **Kolozsváriak Aradon.** A kolozsvári kereskedelmi akadémia 84 növendéke tegnap d. u. 4 órakor érkezett városunkba. Az érkezőket, kikkel a tanártestület részéről K i s s Sándor igazgató, H a n g a y Oktáv, K e r e s z t é y Lajos és V e r e s s Endre tanárok utaztak, — a mi akadémiánk részéről A b r a y Lajos igazgató, V a r g a Imre, S o m o g y i Gyula, K a b d e b ő Lajos és M a r s c h a l l Lajos dr tanárok és az akadémia ifjúsága fogadták. A vendégeket A b r a y Lajos igazgató szép beszéddel fogadta, melyet zajosan megéljeneztek s melyre K i s s Sándor igazgató lelkes szavakban válaszolt. A szállásjegyek kiosztása után a növendékek bevonultak a városba. Ma a város nevezetesebb ipartelepeit és gyárait tekintik meg, s egyben megkoszorúzzák a vértanúk kivégzési helyének emlékkövét. Holnap az aradi szabadságharczi ereklyemuzeumot tekintik meg s hazautaznak Kolozsvárra.

— **Bizottsági ülések a vármegyén.** Aradvármegye közigazgatási és népnevelési bizottságai, melyek a vármegye egyéb szakszabírási bizottságaival együtt, a január havi közgyűlésen újalakítva lettek s saját kebelükből választott elnökök vezetése alatt működnek, ma tartották a megyeházán alakuló üléseiket. — A közegészségügyi bizottság dr M a t a v o v s z k y Nándort, a népnevelési bizottság pedig B o h u s Lászlót választotta meg elnöké. Jegyzőül a törvényhatóság részéről a közegészségügyi bizottsághoz dr B a r o s s Ferencz, a népnevelési bizottsághoz pedig dr L e n g y e l Sándor aljegyző osztatott be.

— **Köszönetnyilvánítás** N u s s b a u m L. ur Madáról az aradi izr. árvaház javára 5 frtot adományozni sziveskedett, mely nagylelkű adományaért hálás köszönetét fejezi ki B i n g Vilmos hitközségi elnök.

— **Az ezüst forintosok forgalma.** A közönség tájékoztatása és megnyugtataása céljából biztos forrásból vett értesülés alapján közölhetjük, hogy az ezüst forintosok még hosszabb ideig korlátlan fizetési eszközt fognak képezni

és ennél fogva minden fizetésnél mint törvényesen forgalomban lévő pénzürték kifogás nélkül elfogadandók. Miután tapasztalás szerint a kisebb pénznemek hiánya a forgalomban érezhető, ami részben az ezüst forintosoktól való idegenkedésből ered, azok tartózkodás nélküli használata által a közönség javára a hiány meg fog szünni.

— **Új gőzmotor.** R u d k o v s z k y Ferencz rézműves egy új gőzmotor felállítására kért nemrég engedélyt s azt meg is kapta. Az alkotmány most már készen áll, s holnap fogja egy bizottság felülvizsgálni, ha átadható-e az a használatnak.

— **Országos tanárgyűlés Szegeden.** Az orsz. középiskolai tanáregyesület ez évi nagygyűlését Szegeden tartja meg július 3., 4., 5. és 6-án. Ezen nagygyűlésen a kultuszminiszter is képviseltetni fogja magát, még pedig P l a t z Bonifác dr szegedi tankerületi kir. főigazgatóval, kihez a megbízó levél tegnap érkezett meg.

— **Egy anya rémtette.** Egy szivtelen anyavad kegyetlenséggel elkövetett bűntettét derítette ki tegnapelőtt gyorsan, ügyesen a nagyváradi rendőrség. Pár héttel ezelőtt történt, hogy egy kis, hat évesnek látszó gyermeket találtak az utcán, aki elhagyott állapotban, éhesen, rongyosan kóborolt. Kisült, hogy a szerencsétlen kicsinek egy B a l o g h Mária nevű cseléd az édes anyja, akit a kapitány föl is hivatott magához, hogy lelkére beszéljen: mért hagyja veszendőbe, az utjára a magzatjait. Feltűnt ekkor a kapitánynak, hogy a nő d a j k a; kérdezősködött hát, hogy hova lett a csecsemője? A szoptatós dajka oly kitérő, oly zavart feleleteket adott, hogy a legnagyobb mérvben felkeltette a kapitány gyanúját. Vallatásra fogta; előbb erélyesen, majd a szívére hatván iparkodott beismerésre bírni. Másfél órai fáradozás után sikerült is Papolczynak az igazságot kideríteni. A bűnös anya magába szállt és elmondta, hogy pár héttel ezelőtt a bábaképezdeben egy leánygyermeknek adott életet. Teher volt a nyakán a kicsi: hát kivitte a komádi utra, ott egy szántóföldön gödröt ásott és abba beletette a csecsemőt — élve. A gödrásásánál hat éves fiát is kényszerítette, hogy segítsen neki. Azután az elevenen eltemetett kicsi fölött letaposta a földet erősen, hogy ki ne hallatszék a sírása. — A kapitány a főorvossal rögtön a helyszínére sietett. Magukkal vitték a letartóztatott anyát is. Az mutatta meg, hol ásta a gödröt kis gyermeke számára. Azt fölhintették. Benne

T Á R C Z A

— Május 26. —

Nyomoruság.

— Vittorio Ferrari. —

I.

Alacsony, sötét, rossz levegőjű szoba. Valami olajlámpa pislogott halvány lánggal, amely nem világította meg az odut, csak az egyik részét, míg a többi hely félsötét maradt, homályos körvonalait mutatván egy pár rozoga butornak.

A kandallóban egy-két parázs pislákol, kialvófélben levén a kemence tüze; mellette egy ócska tekete faszekrény állott, amelynek fiókjai valaha sárgára voltak festve, de az idő lekoptatta róluk a festéket; a szekrényen egy jó nagy darab polenta*. Tovább a fal mellett egy ágy, a melyhez már nem jut el a lámpa világa; a sötétben egy fekvő öreg ember alakjának körvonalai látszanak s az ágy fejénél egy idős a szony áll.

Kívül a tavasz hideg szele dühöng s erősen csapkodja az ablakok — papirosát, amivel azok be vannak ragasztva.

* Olasz nemzeti étel, árpa vagy kakoriczalisztból készítve.

II.

A beteg félig felkél s ülő helyzetében nagyot sóhajt; az asszony egy pohár vizet hoz neki.

Az asszony kisdéd, nem durva vonásokkal, amelyek azonban elveszítették már kifejezésüket, a fejét folyton hátra veti, mint az örültek és vakok szokták; szemei révedező tekintetűek, kezei remegnek s egész teste ideges, rángatózó; bőrét, amely ránczos már, sápadt fehérség borítja.

A szegény teremtés a beteghez közeledik; egyik kezével támogatja ültében, a másikkal odanyújtja neki a poharat; egy-egy pillanatig nézi; aztán a szekrényhez megy, levág egy darab polentát s majdnem öntudatlanul kezdi enni.

— Guiseppe, nem eszel te is?

— Nem, fáj a gyomrom — jobb lesz a szegény gyereknek — hol van?

— Itt. Alszik.

Az öreg felveti szemeit; egy szalmacsomó heverő, hét-nyolcz éves gyermekre esik tekintete. Aztán ismét lecsukja fáradt szempilláit.

Márta ezalatt megette a darab polentáját s hirtelen hátra vetvén fejét, szenderegni kezd. Teste azonban még mindig reszket, mind lassabban, lassabban...

A szél hatalmasan rázza az egész viskót, majd kialszik tőle a pislogó lámpaláng.

III.

Guiseppe nem alszik; alméjében, amely érzi a halál közeledtét, feltűnnek nyomoruságos életének eseményei; egy csomó türés, szenvedés, keserűség.

A gyermekkor évei. Tudja, hogy élt, de hogy miért, maga sem érti. Arra emlékszik, hogy legtöbbször a mezőn élt éjjel-nappal és — sokat éhezett. Aztán az ifjúkor évei; küzdelmek szakadatlan sora; aztán házassága s nagy fáradozása az asszonyok eltartásáért, végre a betegség, a sorvadás betegsége...

— Csak hust enni s bort inni, más gyógyszer nem adhatok barátom — mondta az orvos. Mintha ő nagy ur volna, aki mindig csak hust eszik, s drága borokat iszik?

Aztán megszületett Lujza. Ettől kezdve már nem csak a tüdeje kinozta, hanem a gyomra is, azt hitte, meg kell örülnie a sok szenvedéstől. De az asszonyért és a gyermekért küzdenie kellett a megélhetés bajaival. Lujza felnőtt, szép, nagy leány lett belőle; elvette a kovács fia: kiment a veje Amerikába — meggazdagodni, egy évig semmi hírt sem hallottak felőle. Akkor a fiatal asszony meghalt egy kicsi fiúcskát hagyva hátra.

Eltelt hat év, a legnagyobb szenvedések közepette. A nélkülözésekkel nem törődött volna, csak a gyomra, meg a melle ne kinozta volna!

Most érzi, hogy meghal, nemsokára. A

volt a csapp pária hullája, arczán a fulladás kinjainak torzulatával.

— **Árvizek Romániában.** Bukarestből jelentik, hogy igen nagy a kár, a melyet az országban a legutóbbi árvizek okoztak. A kár összegét még megközelítőleg sem lehet megállapítani. Egész községeket pusztított el s az országutakat rettenetesen megrongálta. Három nagy vasúthidat és tizenöt kisebbet, részint megrongált, vagy leszakított. A kamara 200,000 frankot szavazott meg a szűkölködők pillanatnyi felségélyezésére. Ezen kívül az egész országban gyűjtéseket rendeztek. A király maga adott 50,000 frankot, de ez mind csak egy csöpp a tengerhez képest, az árvíz oly rengeteg károkat okozott.

— **Vasutbejárás.** Szathmáry Gyula alispán elnöklete alatt ma eszközli Arad megye közigazgatási bizottságának küldöttsége a borossebes-monyászi vasut közigazgatási bejárását. A bejárás után a vasut nyomban megkezdi üzemét s könnyen hozzáférhetővé teszi a menyházai kies fürdőhelyet. A vasut engedményese Wencskem Frigyes gróf s kezelője az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága.

— **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Antolik Károly pozsonyi főreáliskolai helyettes igazgatónak, ki az aradi kir. főgymnáziumtól való távozása alkalmával az intézetnek 200 frt értékű természetani készülékeket és segédeszközöket ajándékozott, elismerő köszönetét fejezte ki.

— **Monte-Carlo tavasza.** Tavasz kezdete a monte-carloi szezon haldoklása. Mikor a park fái között el kezdenek csicseregni a madárkák, rendszeren elcsendesül odabenn a kaszinóban az aranycsengés. A hanyatló szezon utolsó napjaiban azonban rendszeren még egyszer föllobog a játékszenvedély. Es a narancsfák első virágjait rendszeren az utolsó játékmohikának szemfedőjére teszik. A napokban több öngyilkossági esetről írtunk már, a melyet a híres angol kert hirhedt platánsorában követtek el. Tegnap Sicoloban ismét egy elegánsan öltözött orosz hölgy, Kasziliév né asszony nekrológiát olvashatni. Vagyonát az utolsó fillérig elvesztette, csak a kis babyrevolver maradt a zsebében. Azt azután a homlokához szoritotta. És a narancsfák virágoznak, a madárkák csicseregnek, továbbá a monte-carloi temető pedig megszapordik egy új névtelen sirhalommal...

— **Amerikai hirdetés.** A New-York Herald apró hirdetései közt találtuk ezt a kedélyes kis közleményt: „A feleségemnek, Marianának, nyoma veszett, ha ugyan el nem lopták valahol. Ezennel tudatom, hogy beverem a naka fejét, a kivissza hozza. Kölcsönt

mindenki adhat az asszonynak, ha van kedve és pénze hozzá, de mivel eddig a saját adósságaimat se fizettem ki, nem igen valószínű, hogy a feleségem adósságait kiegyenlítssem.”

— **Bakteriológiai tanfolyam.** A Budapesten június hó 1-én megnyitandó bakteriológiai tanfolyamon — mint már jeleztük — Posgay Lajos dr. Aradváros tiszti főorvosa is részt vesz. A részvétel költségeire a közgyűlés 100 frt hozzájárulást szavazott meg a főorvosnak, a ki e hó 30-án utazik fel Budapestre.

— **Difteritisz a megyében.** Ujanát községben — mint levelezőnk jelenti — a difteritisz járványszerűleg fellépett.

— **A legújabb női kalap divat.** Párisban végre kitalálták a legújabb és legdivatosabb női kalap-formát. A masamód leleményesség visszatért nagyanyáink fejfödőjéhez s attól kölcsönzött az unokák számára egy sikkes fejfödőt. Az új kalapnak felső része capote-forma, csak hogy hatalmas karimákkal, a melyek az arcot mintegy keretbe szoritják. Ez a nagy szél a fejet összhangzásba akarja hozni a dudorujjaktól kiszélesített felső testtel s mindjárt a napernyőt is fölöslegessé teszi.

— **Véres kardpárbaj.** Véres kardpárbaj folyt le tegnap H. V. gyógyszerész és K. Zs. tüzerönkéntes között az aradi várban. Felek közül az első összezsapásra megsebesült K. Zs. és pedig súlyosan. Az arcot teljesen átmetező csontig érő vágás valószínűleg hosszabb időre ágyhoz szegzi a sebesültet. H. V. sértetlen maradt. A párbajra az önkéntes által elkövetett inzultus tetteles megtorlása szolgáltatott okot.

— **Vasuti kerek alá került tanító.** Léva y Samu mátyfalvi tanító szomorú sorsra jutott tegnapelőtt. Mármárosból, hol rokonai vannak, haza utazott Mátyfalvára. A mint megállt egy perczre a vonat, kiszállt a kupékból, de oly szerencsétlenül csapta be maga után az ajtót, hogy a kabátja beleakadt az ajtóba és e miatt nem tudta magát kiszabadítani. A vonat elindult, a szegény tanító pedig oda került a kerek alá, melyek két lábát elmetasztették. Nem is vette senki észre a nagy szerencsétlenséget a sötétben, úgy, hogy a szegény tanító másnapig ott hevert az uton. Ekkor fedezték föl s a tanfelügyelő beszállította Tiszaújakra ápolás végett. A szerencsétlen ember roppant kínokat szenved s alig lesz életben megtartható, mert a vérvesztés minden erejétől megfosztotta.

— **Körözött sikkasztó.** Freund Sándor, volt repszegi bérlőnek körözését elrendelték, miután az illető sikkasztás elkövetése után megszökött. Freund 38 éves, izraelita vallásu, középtermetű egyén. Arcza kerek, szeme barna, szemöldöke fekete, orra, szája, rendes, fogai épek, szakálla borotvált. Esetle-

ges felfedeztetése esetén a borosjenői járás-bíróhoz kísérendő.

— **Az akasztófa alatt.** Az aradi várban halálra ítelt Klacsek Jánosnak, ki társát a börtönben megölte, nemsokára út az utolsó órája, mert a hadi törvényszék már ítelt a gyilkos katonarab felett. Legalább a várban — mint értesülünk — már a legközelebbi napokra várják a legfőbb katonai törvényszék megerősítő ítéletét s akkor szabad folyást engednek az igazságnak. Érdekes, hogy napok óta a kora hajnali órákban nagy néptömeg vándorol ki a várba, amely nagyon kíváncsi az akasztásra, de a mely kíváncsiság néhány napig még — úgy látszik — kielégítetlenül fog maradni. Klacsek János különben — mint értesülünk — nem vette szívére a tettét és nem mutatja a megbánásnak semmi jelét. Az izgatottság azonban napról-napra növekvőben van, mert miután az ítélet előtte kihirdetve nem lett, ma még legkevesebb sem tudja, hogy mi lesz a sorsa...

— **A gőz-ember.** G. Moore amerikai gépész a chikagói világkiállításra gőzembert gyártott, mely vaspánczolos, sisakos lovagot ábrázol, teljes életnagyságban. A lovag belül fűtőkészülékkel, kazánal, gőzhengerrel, egy szóval egy kis gőzgéphez való minden kellékkel el van látva. A yankee ezt az embert, melyet fél lóerő hajt, kocsi elé akarja fogni. A kocsin zenészek foglalnak majd helyet, a kik természetesen a yankee-doodlet fogják a kiállításon végig harsogtatni. Ha a gőzgépet megindítják, a vasember úgy lépdel, mint akármelyik eleven ember, óránként 7-8 kilométer sebességgel húzván maga után a kocsit. A füst pedig a vasember szájában levő vaszivaron árad ki.

— **Jókai-alapítvány.** Említettük, hogy a teréz városi jótékony hölgyek azzal is ünnepleni akarják a nagy költő jubileumát, hogy ez alkalommal szegény iskolás gyermekek javára Jókai Mór-alapítványt létesítenek. A terézvárosi kaszinó dísztermében e tárgyban tegnap népes értekezlet volt, a melyen Hieronymi Károlyné elnökölt, ki lelkes éljenzéssel fogadott szép beszéddel üdvözölte a megjelenteket. Nagy éljenzéssel vették ezután tudomásul, hogy az alapítvány özéljaira Andrassy Gyula gróf 100 frtot, a Weiner és Grünbaum cég 50 frtot és Popper Istvánné 26 frtot már is felajánlottak. A további gyűjtés eszközésére férfiakból és nőkből álló bizottságot választottak, melynek elnöke Havass Károly kuriai bíró. A bizottság hölgytagjai a többek között: Pucher Józsefné, Havass Károlyné,

teste teljesen merev, érzéketlen egy idő óta. Arczvonásaira — érzi — rászállt a halál sápadtsága.

— De a fiucska, mi lesz belőle, nagy Isten? Szegény gyermek olyan gyenge és nagyon beteges, érte szeretne élni még egy pár évig.

Megsimítja a hideg homlokát s nagy bajjal, erőfeszítéssel lábra áll. Lábai reszketnek, amint a hideg földre lép. A Márta vállára teszi a kezeit:

— Jere ide mellém, én beszélni akarok veled.

Amint vissza akart menni az ágyba, meglátja a szegény polentadarabot. Hátha még az eledel — legyen az akármilyen silány — megszünteti a gyomor-zsibbadást.

Beleharap s úgy érzi, hogy jól esik. Eszébe jutott gazdag szomszédja, aki mindig hust eszik és erős, drága borokat iszik. Ő még a szomszéd kutyájánál is rosszabbul él!

Úgy gyűlölte e perczenben a gazdag embereket s úgy utálta az életet.

Mikor Márta melléje ült, magához tért egy küssé.

— Látod, — mondá neki — én érzem már, hogy megyek. Menj, el a lelkész urhoz, ő jó ember, mond meg neki, hogy a gondjaira bízom a kis fiut. Vegye oltalma alá, mert különben éhen hal szegény ártatlan, mint egy kóbor kuvasz-kutya; Battista, tudod tartozik még egynehány liránkkal; azt a kis fi-

unak hagyom; legyen szegénynek jó tápláléka, hisz ugyis olyan gyengécske...

Ezzel elhallgatott. Feje hátra esett a párnára.

Márta egy darabig várta, hogy szóljon még valamit; várt-várt. — Nem hallott egyebet a szél zugásánál.

IV.

A tisztelendő ur eljött, meggyújtott egy gyertyát, egy keresztet tett a halott kezei közé s aztán egynehány imádságot elmondva elment. Az öreg asszony nem mondott neki semmit; csak szótlanul bámult maga elébe folyton.

Elment aztán Battistához, hogy eligazítsa vele a dolgot. Azután este későn, mikor hazafelé ment, megállt ott a folyó mellett, majd leült a partra; a fiucska reszketett mellette.

Márta csak nézte, nézte a folyó tovasuhanó habjait. Azok úgy hívták a maguk ölébe! Az öngyilkosság csábja megszálta ellenállhatatlanul.

A folyó habjai folyton csalogatták... S felelt a hívó szóra. Lement a parton, be a vízbe, az örültek semmit mondó tekintetével bámulva a habok közé; mellig, nyakig ment bele — majd elmerült...

— Nagyanám! Nagyanám! — kiáltott a fiucska, majdnem megmeredve a félelemtől;

s eszevetten futkosott a parton, segítségért kiáltozva.

A folyó lassan folydogált tovább. Ezüstös habjai nyugodtan suhantak el egymás után...

Olaszból: V. Szóts Géza.

Az örök menyasszony.

(Magyar gentry történet.)

— Írta: Kemechey Jenő. —

(Vége.)

Bolyi Klára eleinte idegenkedett a nagy megtiszteltetéstől s a szívében örökké ragyogó ifjúságban élő völgenye emlékének tudta be; később már természetesen találta.

Nem maradt nap el, hogy a sirt, melynek bizonyára az aradi Golgotha alatt porló halottjáról egyre terjedtek a hazafias legendák, meg ne látogatta volna, hogy a márvány-emlék ragyogó fekete talapatára le ne hajtotta volna lassankint öszülő haját és hogy szeméinek friss könyeivelne öntözte volna meg a megyei ifjúság által „a hőnek dicső emlékezetéül“ sirra helyezett koszorukat.

Eljöttek az idők, hogy az ifjak minden év egy napján „föltépték a 67-es nemzeti kiengesztelődésnek leplet“, elzarándokoltak az örök menyasszony kertecskéjébe, a mártyr sirjához; ott a nagy „megemlékezés fátyla világánál“ beszédeket tartottak s e beszédben elsorolták a nagy halottnak évről-évre dicsőbb színben

dr Halász Frigyesné, Neumann Arminné, Deutsch Antalné, Kállay Károlyné, dr Feleki Beláné és dr Szili Adolfné, pénztárosnak pedig Róna Márkot választották meg. — A választás után az ülés az elnök étetésével véget ért.

— **Megint lóköltők.** A pitvarosi csendőrök már néhány hét előtt megkerítették azon lovakat, melyeket ismeretlen tettesek egy begai gazdától loptak el. Most már elfogták a lóköltőt Györgyia Józsa, m.-kovácsházi cigány személyében. A jó madarat — mint levelezőnk írja — Ocsán (Pestm.) sikerült lépre hozni s tegnapelőtt már a nagylaki járásbírósnak adták át. Györgyia Józsnak most még az apját keresi a csendőrség, mivel hogy az öreg dáde is részt vett a lóköltésben.

— **Rossz ivóvíz.** A mindig napirenden lévő kutvizsgálatok foganatosítása alkalmából tegnap a Retek-utca 3. sz. ház vizét élvezhetetlennek nyilvánították.

— **Kutba ugrott.** Csanád-Palotán — mint levelezőnk jelenti — özvegy Likavec Lajosné e hó 19-én éjjel az alkohol tulságos élvezete következtében az udvarán levő kutba ugrott, honnan hulláját másnap reggel húzták ki. Még ugyanaznap megejtetett a hulla orvos-rendőri vizsgálata, mely minden kétségét kizárólag igazolta az alkohol behatása alatt elkövetett öngyilkosságot.

— **A verseczi vendéglős zavara.** Nagy zavarban van a verseczi szálló vendéglőse, a kinek előkelő vendége lesz a napokban. József főherceg tudvalevőleg Verseczre megy a honvéd-csapatszemlére és az ottani vendéglőben fog megszállni és ott is fog étezni. A verseczi vendéglősnek azonban soha életében nem evett még a konyhájáról főhercegi vendég és ez az oka annak, hogy miért van a verseczi vendéglős zavarban s miért vannak szegénynek álmatlan éjszakái. A verseczi vendéglős ennél fogva kollegiális szeretettel fordult a debreczeni Bika-vendéglőshöz, hogy írja meg neki, melyek a főherceg kedves eledelei? Két okból fordult az ország összes vendéglősei közül, a kiknek konyhájáról József főherceg már jóízűen falatozott, éppen debreczeni kollegájához: először azért, mert a főherceg már nagyon gyakran volt vendége a Bika-szállónak; másodsor meg azt gondolta magában, hogy a legmagyarosabb főhercegnek bizonyosan a legmagyarosabb város vendéglőjének a konyhája izlett a legjobban.

— **Fenyegetés.** Zsíkó Rozália battonyai asszony — mint levelezőnk írja — egy férfi társaságában megjelent az ottani róm. kath. parochián és egész határozottsággal és fenyegetőleg jelentette ki Németh Sándor plébánosnak, hogy ne próbálja kikísérni a Radnára induló bucsujárókat, mert baj lesz a miatt, hogy az adóvégrehajtó hajtja be a pár-

bért, ami miatt minden asszony el van keseredve. A plébános rögtön jelentést tett ez esetről a főszolgabírói hivatalnak és ez titokban kísértette a rendőrséggel a bucsusokat addig, míg a plébános velük ment. A vakmerő asszony azonban nem mert semmi rendellenes dolgot elkövetni. Hihetőleg azt a célt akarta elérni a plébánosnál, hogy párbéhrátralékát engedje el.

— **Ki felelős az utadóért?** Kétes volt eddig, hogy az utadó tartozások behajtása körül a végrehajtó kiküldésére a pénzügyigazgatóság vagy a törvényhatóság első tisztviselője van-e feljogosítva. A kereskedelmi miniszter körreleltileg tudatja, hogy az utadó hátralékot behajtani első sorban a törvényhatóság első tisztviselőjének kötelessége minden móddal megkísérteni, amint a törvény előírja, s ha így nem lehetséges, igényelhető a kir. pénzügyigazgatóság közbejött. Végelemzésben tehát a végrehajtó kiküldésére az utadó miatt a felelősség a pénzügyigazgatóságot terheli.

— **Akció a kintornások ellen.** Londonban megdöbbenő módon elszaporodtak a kintornások, a kik többnyire koldulásból élnek. Csúpn az Olaszországból bevándorolt kintornások száma meghaladja az ezret. A londoni olasz kolónia nagyon resteli, hogy honfitársai szolgáltatják a londoni munkakerülők legnagyobb kontingensét és ezért elhatározták, hogy meg fogja akadályozni az olasz kintornásoknak Angliába való beözönlését. Azonkívül egy intézetet akar létesíteni, a melybe a kintornások gyermekeit fogják fölvenni, hogy ottan őket hasznos mesterségekre tanítsák meg.

— **Fin de siècle gyermek.** Bolognában folyó hó 13-án agyonlőtte magát egy Costa Giovanni nevű 13 éves gimnazista. Lithografált végrendeletéből, melynek példányait tanuló társai közt osztotta szét — itt közlünk néhány érdekes részt: „1. Halálom okai: Midőn tavaly Pizzi-ráui Emma szerelmemet visszautasította, ez annyira zokon sett, hogy az iskolát egészen elhanyagoltam. Így hátra maradtam s ennek következtében lehetetlen lett volna tanulmányaimat idejekorán befejeznem, hogy a katonaság alól felszabadulhassak. Kényszerítve voltam tehát önmagamot kivégezni, először boldogtalan szerelemből, másodsor, hogy a katonaság elől megmeneküljek, mert különösen a jelenlegi kormány alatt egyáltalában nem akartam katona lenni és végül tekintettel a nagy fájdalomra, melyet szüleimnek, különösen az én édes. drága anyámnak máris okoztam. — 2. Végrendeletem végrehajtójául Liverani Augusto barátomat és iskola-társamat nevezem meg s kérem, hogy lehetőleg egyszerű temetésről gondoskodják. Végtelen nagy örömmre szolgálna azonban, ha koporsómat minél több jó barát és iskolatárs kísérné utolsó útjára. 3. Atyámnak hagyom órámat és a föladatot, hogy anyámat megvigasztalja. Édes anyámnak kinek én ah! oly sok könyvébe kerültem, hagyományozom összes zsebkendőimet, hogy azokkal könyveit felszáríthassa s kérem bocsásson meg!”

— **A váciak pünkösdi csodája.** Hatschek budapesti látszerész önműködő villamos kocsiján

hosszabb utra szándékozott menni s ezzel előző is Vácot tisztelte meg, hová a 34 kilométer hosszú, nagyrészben új kövezésű országon két és fél óra alatt érkezett. A kocsin hárman foglaltak helyet és a készülék Vácig harmadfél töltest igényelt, a mi megfelel 79 kr regieköltésnek. Mikor a várhoz érkeztek, a vámos ugyancsak meg volt akadáva, hogy miféle díjat számítson, miután a kocsit se ló, se ökör nem húzza. Hatschek a töprengő férfiúnak azt ajánlotta, hogy kérdezze meg telefonon a váci városi magisztrátust, miből ez „befonyást”, becsapást értett, a mi ki is hozta a sodrából.

— Engem ugyan be nem fonnak az urak — szolt az önérvényes vámos — mert végre mi váciak is kifundáljuk az igazságot. — És a vámos csakugyan a czinkotai kántor zseniális megfejtésére való leleményességgel oldotta meg a nagy kérdést:

— Miután — mondá — nekem ló vagy számár után kell számítanom a vámot, hát az urakat veszem, mert az már nekem mindegy, akár elől húzzák, akár hátul tolják a szekeret; az urak pedig hárman vannak, tessék fizetni harmincz krajczárt.

A villamos kocsit utasai nagyot nevettek és kifizették a váci vám diplomatáját. Ez alatt már nagy kíváncsi tömeg csoportosult a kocsi körül és a fiatalság futva utána iramodott.

— Azt mondja meg, komám — szolt egy váci atyafi — hogy mi kergeti ezt a tyalgát? — Mi? — felelte a másik — hát nem halotta kend, hogy kapkod mint Bernát a menykő után; a német meg már bizonyosan elkapkodta és abból rakott bele, a' meg kergeti, mint Jézus a vargát. Hallja, hogy döbörög?

A póstahivatal előtt állott meg a pünkösdi csodára érkezett kocsi. Innen megsürgönyözték a vissza érkezést és vásároltak benzint, melyből kifogytak, hogy visszautazhassanak. A váci benzin azonban rossz volt. A kocsi alig hogy megindult, mihelyt fölültek rá, megállott; emelkedésknél meg épen tolni kellett. Csak sok próbálgatás után sikerült megint utnak indulni, de a visszatérés Budapestre korántsem sikerült oly jól, mint a kirándulás és ezt egyedül a váci benzinnek tulajdonítják.

— **Pályázatok.** A Szegeden állomásozó kataszteri helyszínelési felügyelőségénél pénzügyi-fogalmazói, illetőleg kataszteri helyszínelő becslobiztosi állásra 2 hét alatt. — A nagybányai bányaigazgatóságnál kincstarti hajdú állásra 3 hét alatt. — A szabadkai községi főgymnasiunál helyettes tanári állásra 2 hét alatt. — Az igazságügyminiszterium számvevőségénél számtiszti állásra 3 hét alatt.

— **Apró hírek.** Nagy-Kikindán egy Robicsek nevű közhuzsár a laktanyában felakasztotta magát, mert az altisztképező tanfolyamot nem végezte kellő eredménnyel. — A Raxhegyen a pünkösdi ünnepek alatt egy turista elcsuszott és a karját törte. Kicsi hja, hogy a több száz méter magaslatról a mélységbe nem zuhant.

H y m e n.

Szabolcska Mihály, Falfalu költő papja, kinél remekebb verseket manapság magyar

teltünő harci tetteit. Az üres sir halottjának alakja a multak kódébe hanyatlott évek folyamán az „epigonok szellemvilágában”, végre is felnőtt a tizeuháromig.

Többé nem volt kétség benne, hogy a bájos Bodrogköz csak olyan nagy férfit adott a hazának, mint az ország bármelyik része. Ha még egyszer olyanok tudnánk lenni, hogy még a halottakkal is versenyezzünk a hazas szabadságszeretben. De ma — mily fordulása az időknek, még élő nagyjainkat is lejárattuk.

A helyi büszkeség követelte, hogy a megye festesse le a dicsőnek képét gyülesterme számára.

Ugy is üresek a magas szürke falak.

Volna-e most már asszony, aki ezt a nevet: „Kaponyay özvegye”, fölcserélné bármely más névvel, s a ki ne imádná azt a sirt, amely dicsővé tette gyászolóját? Volna-e asszony, a ki ily örök menyasszonyságának fátyolát letépné fejéről?

Kaponyay özvegye vitte a nőegylet ügyeit lelkiismeretes pontossággal és egyre nőtt gyászának fényében.

Hanem a közélet magasságában nem lehet úgy élni. Sem a virágos sir és koszorus emlék, sem a tiszteletbeli állások és a társadalom hódolása nem jövedelmezhet annyit, hogy az évről-évre megcsorbuló vagyon jövedelméből fedezhetőek volnának a nobless oblige kiadásai: az árvák ruhácskái, a házi ipariskola

födözetlenül maradt kiadásai, a hazafias szépirodalmi sajtó pártolása s azoknak a fényes és drága, de nem vidám házi estélyeknek költségei, melyeket a jó ügy érdekében kellett tartani.

Akit közszeretet és köztisztelet a társadalmi becsülés csúcspontjára helyezett: annak bizony nem lehet az „áldozatok” elől visszahuzni magát.

Kaponyay özvegye se huzhatta el folyton gyöngülő vállait a reá nehezede áldozatok sulya alól.

Tehát áldozott, eleinte a pénzintézetek, ezután uzsorások kölcsöneinek segélyével; s az özvegyi birtok telekkönyvi C. lapján egyre szaporodtak a bekebelezett terhek numerusai.

Közrészvétet keltett, mikor a katasztrófa nem volt másképp elhárítható, minthogy a birtokokat szabadkézből megvásárolták az özvegy tisztelői s az örök menyasszonynak, mire az öregség hava leszállott fejére s a gondok telebarázdálták arcát, csak az ősi ház, a kert s ennek egyre korhadó, megrepedett, immáron lágy szirma, illatos fehér virágot se termő hársfái alatt az aranyos kerítésű sir marad meg, amelyiknek porló lakója se volt.

Utóbb a visszhangos termekből az ősi háznak csak egy sarok szobácskaja maradt meg számára.

A dicsőült sirja körül: burgonyát és tehénröpát természetettek a bérlők.

Az egyik nőegylet aztán megvette azt az épületet, az örök menyasszony ez utolsó remédiumát is kisdédóvónak. A szobácskát meg a sirt meghagyta neki tiszteletből.

Es Kaponyay özvegyének egyre fájdalommasabbá vált zokogását s egyre hangosabb imádságát a márvány emlék alatt, tul hangzották a pajkos gyermekek élénk kacagása és nevető zsvaja.

Ezek már a nagy idők után születtek. Még a példáját se látták annak a főséges kegyeletnek, amivel apáik közeledtek e márványköhöz.

A gyermekek bizony még attól se retentek vissza, hogy a sirkerítések napról napra táguló rácsai között bebujjanak és a sirhalom virágai között játszanak kegyetlen gondatlansággal.

Hogy vérzett ez az öreg szív.

Előbb szelid szóval, később a méltatlanul szenvedők és elkeseredettek kifakadásával hajszolta el a gyermekeket, hogy leboruljon az üres sirkőtalapzatára, odanyomja előregült, tisztos arcát a márvány-emlékhez, az egyedüli drágasághoz, amit magáénak nevezett.

Senkije és semmije nem volt a világon.

Ha álmatlan átsirt éjszakáinak egyikén meglepné az utolsó betegség, még arra se volna ember, hogy a fölakadt szeméit befogja. Halottak napja közeledett.

pošta nem ír, tegnap esküdött örök hűséget Kun Erzsike kisasszonynak, Kun László monostorpályi ref. lelkész leányának.

Lázár Béla dr, a „Nemzet“ belső munkatársa jegybelépett Rámer Hermina kisasszonynyal.

Egyletek, Társulatok.

(*) Jubiláló egylet. Az aradi dalegylet, mely egyike hazánk legelőször alakult egyleteinek — mint értesülünk — még a nyár folyamán meg fogja ünnepelni fennállásának 25 éves jubileumát. A jubileum-bizottság az ünnepségre meghívja az ország összes testvéregyesületeit, melyek dalárversenyt fognak rendezni. A jubileumon — hír szerint — több ezer dalárdista fog minden vidékről városunkba özönlenni.

(*) Enekpróba. Az aradi dalegylet vasárnapi hangversenye előtt ma, pénteken este 8 órakor tartja főpróbáját, melyre a működő tagok teljes számban kéretnek megjelenni. — Az egyesület közreműködik a nőegyesület június 4-iki népnünpélyén is.

Mulatságok.

Május 27. Az aradi kir. főgymnasium ifjúságának majálisa (Csálai erdő).

Június 1. Az aradi hadász- és hadastyán-egylet juniálisa. (Csálai erdő).

Június 4. A magyarvárosi asztaltársaság juniálisa (Csálai erdő).

(=) Az aradi dalegylet e hó 28-iki hangversenyével egybekötött táncszivalmára a rendezőség Zemplényi Sándornét nyerte meg lady-patronessül. A városliget, a hová a lövonatok reggelig közlekedni fognak, egész éjjel pazar fényvel lesz kivilágítva. A terem és az előcsarnok díszítését már megkezdik. A rendezőség mindent elkövet a már biztosítottak mondható fényes siker érdekében.

(=) A magyarvárosi első polgári jótékony-célú asztaltársaság két helybeli zenekar közreműködése mellett folyó évi június hó 4-én (vasárnap), a „csálai nagyerdőben“ zártkörű juniális rendez. A rendezőség: Sturm Károly, rend. biz. elnök. Babes Gyula, Varga József, pénztárnokok. Radocsi János, Sztámbérgér József, ellenőrök. Alács Gergely, Bárdy István, Bettelheim Imre, Buday Gyula, Borbély János, Bojda, I., Borhegyi Károly, Czuna Miklós, Deák Ferencz, Finszter János, Gásza Károly, Hinner Benő, Hirsch Albert, Halota János, Krepsz Károly, Knize Imre, Kiss Ferencz, Kiss Gyula, Malár Lajos, Molnár László, Novák József, Puskel János, ifj. Radocsi Ján., Stankovits Simon, Sárga Károly, Schweffer Kálmán, Swetfer Ede, Schneider Gyula, Timkó Ferencz, Timkó Miklós, Tóth István, Weinberger Ferencz. Személyjegy 30 kr. A tánc kezdete d. u. 3 órakor.

(=) Az I. aradi hadastyán és I. aradi hadász-egylet által f. é. június hó 1-én tartandó juniálisra, melyek tiszta jövedelme az egyle-

tek által szervezett zenekar költségeinek fedezésére fog fordítani, következő urak voltak szívesek felülfizetni: Nyáry Béla 4 frt, Berán Antal 4 frt, Roth Ignác 1 frt, Zobl Herman 1 frt, Nyáry Vilmos 1 frt, Reinhardt F. 1 frt, Kiss István 1 frt, Bettelheim Manó 50 kr, Bauman Benedek 1 frt, Strifler József 1 frt, Szinger Gyula 1 frt, Schuman Sim. 1 frt, Dr. Pozsgay Lajos 1 frt, Barabás Béla dr, 1 frt, Róth Albert 50 kr, Rozsnyay Mátyás 1 frt, Wallinger József 50 kr, Glück Károly 1 frt, Auszenberg Mór 50, Donáth Simon 50 kr, Vaszits György 1 frt, Reisz György 1 frt, Michl József 50 kr, Luszká József 50 kr, Novotny Lajos 1 frt. Folytatás következik.

Színház, irodalom és művészet.

* Egy magyar ember darabja Chicagóban. Chicagóban, a nagy kiállítási színházban jelenleg egy magyar ember operáját adják elő, — mely köszönet a sok ezer nemzeti színű zászlónak és a gyakran felhangzó „Yankee doodle“-nak, nagy helyesléssel találkozik. A „Columbus“ című műnek szerzője Királfői Imre. Az utolsó felvonásban a Columbus által fölfedezett vörösbőrűek konstatálják, hogy nincs számukra nagyobb gyönyörűség, mint hogy — fölfedeztetek. A darabban Cerale tánczosnő is szerepel, ki rendkívüli tetszést arat.

Törvénytörés.

§ A budavári merénylet ügyében a törvénytörés vádtanácsa Zsitvay Leó elnökelete alatt ült össze a végből, hogy a kir. ügyészség vádindítványa fölött határozzon. Az ügyészség indítványa tudvalevőleg a hercegprímással szemben elkövetett gyilkossági kísérlet és Kohl Medárd ellen szándékos emberölés kísérletének büntetése irányul. A vádtanács, melyben Erdőgh András bíró volt az előadó, szavazóbíró pedig Mariaffy József törv. bíró volt, három órai tanácskozás után akként határozott, hogy a bűnper iratokat pótlás végett a vizsgálóbírónak visszaadni rendelte. A pótvizsgálat mindössze 2—3 napot fog igénybe venni azután a kir. ügyészség újabb indítványt terjeszt a törvénytörés elé.

§ Az utolsó fórum a Tüzes-ügyben. Tegnap érkezett le az aradi törvénytöréshez Tüzes Béla gyoroki gyermekgyilkos bűnyűgyében a kuria ítélete, melylyel a minden emberi érzéséből kivetkezett apa büntetése két évvel felemeltetett. A büntető igazságszolgáltatás tehát 14 évi fegyházzal sújtotta Tüzeset. A kuria ítélete Tüzes Béláné szül. Jäger Katalint véglegesen felmentette

elmennem, hogy a közgyűlési irományokat elkerjtem tőle.

A gyerekek azt mondták, egy fél óráig inádkozott ott a sírnál a néni, a kegyetlen hidegben; megcsókolta a márványkövet és imbolygó léptekkel ment szobájába.

Kopogtattam szobáján.

Gyöngye megrezzent hangon kérdezé:

— Ki az?

— Én, a titkár.

— Nem, nem, nem nyitom ki. El akarok huzcolni, amiért sikkasztottam. Egy hősért tettem. Nem engedem. Nem bocsátom be.

Száraz hangu, fuldokló zokogása áthangzott az ajtó deszkáin.

— Szent Isten, ez az asszony beteg! Ez az asszony ijesztő lázban van! Be kell mennem, akárhogy.

Orvosért futottam s aztán együtt kopogtattunk az ajtón.

— Kérünk bebocsátást. Ketten vagyunk az orvossal.

Egy éles sikoly s egy pisztoly-durránás lett a válasz kérésünkre.

Mire az ajtót betörtük s fojtó löporfüstben széttekintettünk, az örök menyasszony szétrocsolt agyából patakzott lábaink elé a vér. Ezüst fehér haja pirosan csapott össze fekete gyásztyolával.

Istenem, istenem, hogy irjak most én az üres sir örök menyasszonyáról emlékbeszédet, mikor az én szívem is vérzik.

a bűnrészesség súlyos vádja és következményei alól.

Táviratok.

A közös költségvetés.

Budapest, május 25. (Saját tud. táv.) A közös költségvetés kimutatásai ma megjelentek. Az összes szükséglet közel 99 millió frt, levonván a fedezetet, a határvám jövedéket és a magyar államnak járó 2 százalékos preczipiumot. A hadügyi budget a tavalyinál négy millió kétszáz ezer fittal nagyobb.

Polonyi nyilatkozata.

Budapest, május 25. (Saj. tud. táv.) Polonyit ma meginterwievolta az Egyetértés, vagyis helyesebben Polonyi ma meginterwievoltatta magát az Egyetértés által. Nyilatkozatában Polonyi körmeszkadtáig amellet kardoskodik, hogy a vele maradt függetlenségek, most Eötvös nélkül, még Eötvösnél is erősebben az egyházpolitikai reformok mellett lesznek. Persze, hogy általános a mosolygás. Egyben azonban mosolygás közben a Polonyi nyilatkozatában kételkedők azt is tudni vélik, hogy miért kellett Polonyinak magát ily csufosan halálra nyilatkoznia? Ugy tartják, hogy azért, mert Polonyiék rémülten látják pártjuk naponként való fogyatkozását, s ezzel a kelletlenül liberális nyilatkozattal elejét akarják venni a további kilépéseknek. Eötvösök bizonyosra veszik, hogy e nyilatkozat dacára még megkapják a nekik járó voksokat.

Ugron a szélbalról.

Budapest, május 25. (Saj. tud. táv.) Lapunk egy barátja a mai nap folyamán hosszasan beszélgetett Ugron Gáborral. E beszélgetés során szóba került a függetlenségi párt jelenlegi válsága, a melyről Ugron sok érdekeset mondott. Megjegyzéseit a következőkben foglaljuk össze:

Ezt a válságot én már előre láttam és épen ez a válság a legeklatánsabb bizonyítéka annak, hogy az én kilépésem és állásfoglalásom helyes volt. A függetlenségi párt jelenlegi válsága már a pártból történt kilépésem alkalmával is csak idő kérdése volt. Az egyes tényezők meghasonlása már akkor sem volt leplezhető s hogy idáig fennállott, a kilépésemre támadt reakciónak köszönhetik azt. A bomlás feltartóztatlan bekövetkezését előmozdította Eötvös Károly és Polonyi versengése. Két ilyen legény egy esárdában nem térhet össze. Eötvös a párt legnagyobb eszü embere, de végnélkül — lusta. Polonyi is eszes ember, de hasonlóképp végnélkül — önző. Ezek a speciális tulajdonságok eredményezték, hogy most már teljes a bomlás. Azaz, hogy teljes még csak azután lesz. Mert most még erős a hit úgy Eötvösben, mint Polonyiban, hogy a maga frakcióját ki-kí össze fogja tartani. Pedig dehogy is! Egy évet nem adok nekik s a két frakció úgy szét megy, mintha soha sem is lett volna együtt.

Ugron Gábor egyébként kijelentette, hogy tévesek az ujságoknak azon híresztelése, mintha ő akár Polonyival, akár Eötvössel egyezkednék fuzió szempontjából.

— Elég volt nekem Eötvösből is, Polonyiból is, amíg együtt voltam velük! Dehogy is fuzionálnék! Örvendek, hogy már külön vagyunk!

Szóba került Apponyi interwija is, melyet egy ujságíróval folytatott s amely-

Az az idő, mikor világot gyujtanak a porladók hamvai fölött s a megrendült élet elzárándokol az enyészet országába, hogy letérdeljen a száraz földre.

Ennek a napnak estéjén jön el az örök menyasszony üres sirjához is a hazafias fiatalság.

Bolyi Klára már hónapok óta várja ezt az estét; imádot hitvese emlékének a megdicsőítését. Ez a szomorú este az ő világossága.

Az egyetlen, az örök ideálnak emlékkövét és rácsait ilyenkor telisded teli díszíti koszorúkkal és lobogó fényű lampionokkal.

Hanem az idén már ezekre a lampionokra s friss koszorura nem volt pénze.

Mennyi vergődés a gyötrelemben s mennyi gyötrődés a kétségekben kellett ahhoz, hogy ez a tisztes asszony, mikor látta, hogy csak egy mód van a megdicsőült sirjának földiszítésére, ehhez a módhoz nyul.

Szemeit már színtelenné tette a köny, arcát feldulta a fájdalom s lelkében úgy összekuszálódtak az érzelmek, hogy szinte téveteget örültséggel járt-kelt s fizette lampionokra azt a 15 firtot, a mit a szegény árvák fölruházására gyűjtött.

Majd csak kerül valami. De nem került. A nőegyletnek be kellett számolni.

Már harmadszor halasztották el az évzáró közgyűlést, mert az „elnöknő nem hagyhatta el szobáját.“

Végre is nekem, a titkárnak kellett hozzá

ben a főrendiház magatartásáról nyilatkozott. Azt mondta, hogy nagyon mulatságos Apponyi felfogása és hogy soha sem is lesz az úgy, amint Apponyi jósolja.

Wekerle Bécsben.

Bécs, május 25. (Saját tud. távirata.) Reggel megérkezett Wekerle s hosszasan értekezett Kálnokyval.

A magyar delegáció első ülése.

Bécs, május 25. (Saját tud. távirata.) A magyar delegáció ma ülésezett először. Elnök Andrassy Aladár gróf, alelnök Széll Kálmán. Megválasztották az albizottságokat. Wekerle átiratát felolvassák, mely szerint a király szombaton délben a delegációt várja. A választások után az ülés véget ért.

Az osztrák delegáció.

Bécs, május 25. (Saját tud. távirata.) Az osztrák delegáció ma ülésezett. Elnök lett Windischgrätz herceg. Kálnoky betértesztette a közös budgetet. Herold panaszkodik, hogy a csehek kihagyták a költségvetési bizottságból. Plener kijelenti, hogy minden pártnak szándéka a parlamentáris illemen kívül helyezkedett emberekkel a parlamentáris érintkezést megszüntetni. — Herold megjegyzi, hogy Plener törvénytelenége kényszeríti a kormányt. Elnök Heroldot rendreutasítja. Némi cseh-kapkodások után az ülés véget ért.

Az első sajtópör.

Nagyvárad, május 25. (Saj. tud. táv.) Rácz, a »Szabadság« szerkesztője ellen a Justh Sándor által indított sajtópör ma megtartatott. Justhot Barabás Béla aradi ügyvéd képviselte. Ráczot az esküdtsek felmentette. Barabás semmiségi panaszt jelentett be.

A kormány egyházpolitikája mellett.

Ungvár, május 25. (Saj. tud. táv.) A megyei közgyűlés 139 szavazattal 59 ellenében a kormány egyházpolitikája mellett foglalt állást.

A németek baja.

Berlin, május 25. (Saj. tud. távirata.) A »Vossische Zeitung« következő megjegyzésekkel kíséri Miquel pénzügyminiszternek a frankfurti »Generalanzeiger«-ben közzétett nyilatkozatait. A midőn Miquel pénzügyminiszter tagadja, hogy a kulturális feladatok a hadsereg kedvéért elhanyagoltatnak, úgy látszik megfélemedezik arról, hogy a középiskolák segélyösszegét leszállítani kellett, megfélemedezik az ipari szakoktatás ügyében kelt bizottsági jelentésről, a bírói karban még mindig csak kis részben betöltött hézagokról és számos más bajról a mit tőle egyébként könnyen észrevehető céljainak tekintetbe vételével rossz néven venni nem igen lehet.

A kolera.

Cettes, május, 25. (Saj. tud. táv.) Szombaton, vasárnap és hétfőn öt kolera gyanús eset volt, de még nem járványszerűleg. Az óvintézkedéseket elrendelték.

Közgazdaság.

— **Eső.** Tegnap reggel Aradon és környékén tüdő eső állott be, mely hihetőleg nagyobb területre terjedt ki. — Satoraljai Ujhelyről írják, hogy ott egész éjjel esett. Gálszéczen a múlt éjjel tíz órától reggeli 5-ig esett. Bö eső volt Balassagyarmaton és vidékén, tegnapelőtt pedig Ung megyében. Ugyenakkor mérsékelt esőzés volt Arva-, Sopron- és Krassó-Szörénymegyékben, jelentéktlenebb eső pedig Trencsén, Eger, Sopron város, Debrecen, Szatmár, Selmeczbánya és Bélabánya környékén. — Erős esőzés volt Fiumében és vidékén (20—26 milliméter).

— **Arató gépverseny.** A csanádmegyei gazdasági egyesület felirt a földmívelési miniszterhez a végett, hogy engedje meg, miszerint Mezőhegyesen a ménésbirtok támogatása mellett a f. évben arató gépversenyt rendezhessen. A miniszter nem sokáig váratta az egyesületet, hanem a napokban leérkezett rendeletében készséggel helyt adott az egyesület kérelmének. Ennek folytán az egyesületi alelnök és titkár a napokban Mezőhegyesre rándulnak, hogy a ménésbirtok igazgatóságával a teendőket megbeszéljék.

— **A vetések állása.** Uj-Aradról jelenti tudósítónk, hogy a gabonaművek a múlt heti kétszeri jó eső következtében gyarapodnak; jó középtermésre azonban nem adnak reményt. A repce legnagyobb részét a szipoly és fenybogar tönkre tette; ezekből körülbelül 70%-ot kiszántottak. A dohány kiültetése most folyik. A kapás növények nagyon rosszul kelnek; különösen a tengerit kellett újabban vetni. A gyümölcsfákból a fagy folytán sok kipusztult. — Azok is, melyek megmaradtak, csak igen gyenge termést ígérnek. Igen ritka a mesterseges takarmány. Az árpát és zabot a Lema manalogus pusztítja. Ha ez jobban elterjedne — felös — hogy nagyobb károkat fog okozni.

— **Borászati értekezlet a földmívelési miniszteriumban.** Bethlen András gróf földmívelésügyi miniszter folyó évi május hó 24-én értekezletet hívott egybe a szőlőszetünk és borászatunk terén teendő intézkedések megbeszélése végett. Ezen értekezletre a miniszter az ország minden vidékéről meghívta az említett kérdések iránt érdeklődő legkiválóbb férfiakat s az értekezlet tárgyalása alá bocsátott kérdéseket kérdőpontokba foglalva terjesztette elő. Az értekezlet első ülése május hó 24-én, délelőtt 10 órakor tartatott meg a földmívelési miniszteriumban Bethlen András gróf miniszter elnöklése alatt. Jelen voltak: Miklós Odön földmívelésügyi államtitkár, továbbá Atzél Péter, Andreánszky Gábor gróf, Baross Károly, Bernáth Béla, Czeiner Nándor, Csigó Pál, Dobokay Lajos, Dókus Ernő, Emich Gusztáv, Fejér Miklós, Fiáth Miklós báró, Gál Jenő dr., Harkányi Károly, Hagara Viktor dr., Herczegh Mihály dr., Horváth Gyula, Kende Mihály, Keglevich István gróf, Lánzy Leo, Liebermann Leo, Máday Izidor, id. Miklós Gyula, Matuska Alajos, Neisziedler Károly, Óváry Ferencz dr., Pálffy Elemér, Skublics Gyula, Széchenyi Imre gróf, Szederkényi Nándor, Szabó Gyula dr., Takách Mihály és Lónyay Ferencz mint jegyző. Az értekezlet tárgyalása alá bocsátott első kérdés a következő volt: »Megfelel-e a filloxera ellen való védekezés terén a kormány által eddig követett használatban levő irány a célnak s kívánatos-e annak általánosítása, terjesztése és mélyítése?« A földmívelésügyi miniszternek a filloxera ellen való védekezés terén kifejtett tevékenységét, a mely különben a miniszternek a törvényhozás elé terjesztett 1890. és 1891-ik évi hivatalos jelentéseiből is ismeretes Dobokay Lajos miniszteri osztálytanácsos tüzetesen ismertetvén, ez a kérdés minden irányban beható megvitatás tárgyává tétetett s az értekezlet az ügynöz méltó oly nagy érdeklődéssel foglalkozott a felvetett kérdéssel, hogy az értekezlet ez ülést egészen az említett első kérdőpont tárgyalása vette igénybe.

A tárgyalás folyamán az értekezletnek az ország legkülönbözőbb borvidékeiről való tagjai egyértelműleg oda nyilatkoztak, hogy a kormány által e téren követett irányt egészben véve valamennyien helyeslik s azt a filloxera által elpusztított szőlők felújítására megfelelőnek és a jövőre is fenntartandónak és követendőnek tartják; hogy azonban a fel-

újítás munkája kellő erővel haladhasson s az egész országban általánossá váljék, okvetlenül szükségesnek tartják mindannyian, hogy a kormány által követett helyes irány tovább fejlesztesse s a kormány a felújítás munkájának előmozdítása céljából tett intézkedéseknek szélesebb alapokra való fektetése végett az eddiginél nagyobb akciózt fejtsen ki. E célból különösen hangsúlyozták annak a szükségét, hogy — mint ezt a földmívelési miniszter már célba vette — a szakoktatás terjesztésére hivatott szőlőszeti és borászati felügyelők, valamint az állami, továbbá az egyesületi, szövetkezeti és községi közérdekű amerikai szőlőtelepek szaporíttassanak; a szakoktatás terjesztésére a legkövetlenebbül és folytonosan érintkező községi tanítók is vétessenek igénybe; a közérdekű amerikai szőlőtelepek, valamint a védekezés céljából alakult egyesületek és szövetkezetek segélyezésére az eddiginél jóval nagyobb összegek fordíttassanak s ezekre a törvényhozás által megfelelő tétel bocsáttassék a földmívelésügyi miniszter rendelkezésére.

— **Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi május. hó 24. Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli sulyban) 47—48 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 47—48 krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgon felüli sulyban) 50.—51. krig. Fialat közép (pkint 251—320 klg. sulyban) 50—51 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klg. terjedő sulyban) 49—50. krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgon felüli sulyban) 47—48 krig. — Közép (pkint 220—280 klg. sulyban) 47—48 krig. — Könnyű (pkint 220 klgig terjedő sulyban) 47—48 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilogron felüli sulyban) 48.—49. krig. — Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) 48.—49. krig. — Könnyű (pkint 220 klgig terjedő sulyban) 47.—48 krig. Sertésleltés szám: 1893. május hó 22-én volt készlet 182,072 darab. 1893. május 23-én felhajtott: 1335 db. 1893. május 23-én elszállított 1427 db. 1893. május 24-én maradt készletben 181,980 drb — A hizott sertés üzletirányzata: csendes.

Szeszüzet.

— Május 25. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 54.50, kicsinyben 55.— hordó nélkül, per 100 liter % be'értve 85 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. május 25.

Magyar aranyáradék 1%	115.—
Magyar aranyáradék 4%	115.—
Magyar papíráradék 5%	94.20
Magyar vasuti kölcsön	124.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	121.—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	121.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény záradékkal	121.—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	121.—
Temes-bánati földterhermentesítési kötv. záradékkal	121.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	121.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	121.—
Magyar szállóüzemvártási kötvény	121.—

Vizjelzés.

1893. évi május hó 25-én reggel 7 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérték °	Időjárás	Vizállás
			cm-timétr.
Branyoska	+ 17°	borult	+ 168
Arad	+ 18°	felhős	+ 64
Makó	+ 19°	felhős	+ 198
Szeged	+ 18°	szeles	+ 379
Gyoma	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. május 25.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Idegenek névsora Aradon.

— Május 25. —

Fehér Kereszt szálloda: Waldmann J. kereskedő, Szeged, Roth Mór igazgató, Budapest. Kelecsényi J. ügyvéd, Világos. Stern Béla kereskedő, Budapest. Werner K. kereskedő, Budapest. Oprean Terente lelkes, Lipka.

Felelős szerkesztő: Vass Géza
távollétében a szerkesztésért felelős: ifj. Gily Ede.

RETOUCHE gyorsfestő szakálra.

Ezen új, kitűnő készítmény által képesítve vagyunk, az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül s minden bérpizkítás mellőzésével, pillanatszerű rövid idő alatt a székelt állandóan szőke, világos barna, sötétbarna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekinthetők végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban 2 frtjával.

Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszerész Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

Megrendeléseknél kérjük a kívánt szint megjelölni, a gyorsfestésben gyakorolt todraszt ajánlhatunk. 12 10—12

6959—1893.

Hirdetés.

A nagymélt. földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 19746 | 893 sz. a. rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy a német birodalmi kormány részéről az Ausztriából és Magyarországból Németországba szállítandó állati nyors termények után ez idő szerint származási bizonyítványok nem követelhetők. Arad 1893 ápril 22.

A városi tanács.**Rozsnyay Mátyás**

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma Aradon, Szabadságtér.

Szivesen ajánlkozik minden bárhol és bárki által hirdett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az öt világgrészen el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr. Häger javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szer hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian Biztos hatású és ártalmatlan szer. ből összeállított hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr. A Rozsnyay-féle

Serail-arczenőcs. Az arcon mutatkozó szőkelelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az öt világgrészen el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula világghirű pinocéjéből. Ára 1 üvegnek 3 és frt.

Ménési aszúbor. Egy 35 centil. üveg 1 frt 50 krajczár.

Chinabor 2% Chinintartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor 2% Chinin- és vasoxýtartalommal. Egy 30 centil. üveg 1 frt.

Pepsinbor 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tüzek. Füst és szag nélkül, vörös, fehér és sárga színben. Egy kl 2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertya-fénynyel. Hat percig égő, 1 drb 60 kr. 12 percig égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 percig égő, 1 drb. (2 frt 10 kr.)

Iroda tintapor (Fekete vagy violaszinben) 1 adag 1/2 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsama. A megfagyott kezet vagy lábát 3—4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle eredetű rheumás és osztoos fájdalmak ellen igen híres és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Minden gyógyszer — a pakolási csekély költségök hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek. Ugyancsak ezen gyógyszerészárban minden gyegvizsgátra gyzásunk elfogadtnak és lelkiismeretesen teljesítenek. 279—5*

36673. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Keletnémet-magyar vasuti kötelék.

Folyó évi június 15-én a fentnevezett köteleki dijszabás II. része, I. füzetéhez a XI. pótlék lép életbe, mely

I. az előző és külön határozmányok megváltoztatását,

II. az 1. és 2. sz. kivételes dijszabások alkalmazására vonatkozó határozmányok megváltoztatását,

III. Breslau Mark-Bahnhof állomásnak a dijszabásba való felvételét,

IV. a 22. és 34. sz. kivételes dijszabások kiegészítését illetve Eperjes állomásnak a 22. sz. kivételes dijszabásba való felvételét.

V. Bellus állomásnak a 23. sz. kiv. dijszabásba való felvételét,

VI. a kőbányai állomásoknak és Temesvárgyár város állomásoknak a 25. sz. kiv. dijszabásba való felvételét,

VII. új 41. sz. kivételes dijszabást (vaj-szállításra)

VIII. Sosuovice helyben és átmenet állomás díjtételeinek érvényen kívül helyezését,

IX. Állomási név-változtatást,

X. a kilométermutató kiegészítését.

Ezen dijszabási pótlék a részes vasutigazgatóságoknál 0.30 márka = 18 kréért megszerhezhető.

Budapest, 1893. május hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a többi részes vasutak nevében is.

32931 | 93. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a folyó 1893. évben szükséges megmunkált kocsi-tengelyek szállítását biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó év június hó 3-án déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó év június hó 2-án déli 12 óráig be- küldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyancsak a különleges szállítási feltételek, valamint a rajzok, a m. kir. államvasutak anyag- és lejárbeszerzési szakosztálynál (Budapest, Andrásyut 75.) megtekinthetők.

Budapest, 1893. május hóban.

Az igazgatóság.

7445 | 893.

1—3

Hirdetmény.

A közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 11. §-a értelmében a folyó 1893. évre kivetett I., II. és IV. oszt. kereseti adó az állandó illetményes állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, alkalmazottak és nyugdíjasok IV. oszt. kereseti adója, tőkekamat és járadékadó, ugy ezek, valamint az ingatlan birtokok általános jövedelmi pótdózára, továbbá az 1893—1895. év tartamára való érvénytel kivetett házbéradóra vonatkozó kivételes lajstromok az 1883. évi XLIV. t.-cz. 16. §-a értelmében azon czélből tételnek a városi adóügyi osztály 2. számú helyiségben folyó évi május hó 23-án kezdődő 8 napi közszemlére, hogy azokat bárki megtekinthetvén, ugy a saját mint a más adózóra kivetett adók elleni kifogásaikat, a hivatolt t.-cz. 16. §-a, illetve 18. §-a értelmében azon adózók, kik a kifogásolt adónemmel már az előző évben is megrovattak a lajstromok közszemlére tétele napjától, azon adózók pedig, kik a kifogásolt adócímen ez évben először rovattak meg, ezen adónak adókönyvecskéjükbe történt előírása napjától számított 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz címzett bélyegtelen kérvényben előadhassák,

Ha a kérvény I. II. oszt. kereseti adó, föld és házbéradó vagy ezek pótdózára ellen irányul, akkor a polgármesteri hivatalban, ha pedig tőkekamat, vagy IV. oszt. kereseti adó ellen irányul, a kir. pénzügyigazgatósághoz nyújtandó be.

Erről azzal értesítettik az adóköteles község, miszerint az elősorolt adónembeli sérelmes kivetés ellen a fentebb megjelölt kérelmezési határidőn túl beadandó kérvények

a 73911 | 884. számú penzügyminiszteri rendelet értelmében tárgytalanul fognak visszadatni.

Az ipari, kereskedelmi vagy bárminemű haszonhajtó foglalkozásból eredő jövedelem 1893—895. évekre való megadóztatására vonatkozólag szerkesztett adójavaslatok ugyancsak f. hó 23-án kezdődő 8 napi közszemlére azzal tételnek a városi adóügyi osztály helyiségeiben, hogy azokat mindenki betekinthevén, bármely javaslat elleni kifogásait a 8 nap leteltével összeülendő adókövető bizottság előtt előszóval is megtehesse.

Aradon, 1893. május 19-én.

A városi tanács.

9138 | 893.

1—3

Hirdetmény.

Az ipari, kereskedelmi vagy bárminemű haszonhajtó foglalkozásból eredő kereset 1893. 1895. évekre való megadóztatására vonatkozólag szerkesztett III. oszt. kereseti adó kivételes javaslatok azzal tételnek f. hó 23-án kezdődő 8 napi közszemlére a városi adóügyi osztály 2. számú helyiségében, hogy azokat mindenki betekinthevén, bármely javaslat elleni kifogásait a 8 nap leteltével összeülendő adókövető bizottság előtt előszóval megtehesse.

A foglalkozási A. B. C. rendben eszköz- lendő adókövetés megkezdésének napja, valamint a naponként tárgyalás alá eső adótárgyak sorrendje szokottan hirdlap útján és a városház hirdető tábláján fog közzétételni, Arad, 1893. május 23.

A városi tanács.

394 | 893. gazd. sz.

369 1—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Maros-utca délkeleti sarkán a főnti 41. számú telek mellett fekvő 190 □-ölyni teleknek eladása iránt folyó évi május hó 29-én délelőtt 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár □-ölenként 10 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1893. évi május hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

6753 | 893.

3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 2767 | 893 sz. a. intézvénye alapján, városunk közönségének tudomására hozzuk, hogy a korona értékére szóló magyar és ausztriai veretű bronz érme 1893 évi április 1-én hozattak forgalomba, a nikél érme pedig május 1-től kezdve fognak forgalomba hozatni.

Ezen érme a törvény értelmében névértékükben, és pedig ausztriai értékre szóló fizetéseknek az egy filléres fél, a két filléres egy, a tíz filléres öt, a husz filléres tíz ausztriai értékű krajczárral számítva fogadandók el.

A magán forgalomban senki sincs kötelezve bronz érme 100 fillér vagyis 50 o. é. kornál, nikél érme 5 o. é. forintnál illetőleg tíz koronánál nagyobb összegben fizetéképp elfogadni.

Az állami és egyéb közpénztárak bronz és nikél érme 5 o. é. forintig illetőleg tíz koronáig terjedő összegben elfogadni tartoznak.

Arad 1893 évi ápril hó 29-én.

A városi tanács.

Birtokeladási árverési hirdetmény.

Alólírt kir. jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy az alább egyenkint megnevezett földek és épületek örökáron leendő eladása végett az alább kitüntetett helyeken és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Bánatpénzül 10% teendő le a szóbeli és írásbeli zárt ajánlatnál, mely utóbbi szabályosan szerkesztendő s 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéseig az árverező bizottsághoz benyújtandó és kijelentendő, hogy versenyző az eladási árverési általános s részletes feltételeket — melyeket is különben aláírni köteles — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Az árverési feltételek a kir. jószágigazgatóságnál, Apátfalva községnél és a kerületi ispánságoknál megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kútelezőleg fenntartatnak is.

Az eladások a következő helyeken és időben fognak megtartatni.

I. Aradon a m. kir. jószágigazgatóságnál 1893. évi június hó 12-én d. e. 9 órákor.

Pitvarosi korcsmaépület s beütelek 1253 □-öl 5000 frt, m. csanádi káposztás föld 30 h. 1038 □-öl 6334 frt 60 kr, kisperegi korcsmaépület 1400 frt, m.-pécskai marosparti mészegetőhely 1 h. 30 □-öl 2210 frt, szabadhelyi korcsmaépület 800 □-öl 3640 frt, battonyai maradványföld 7 h. 1234 □-öl 2044 frt, kovácskői volt ispáni lak s beltelke 13 h. 66 □-öl, terményföld, pótkert együtt 7696 frt 30 kr, m.-pécskai felső legelőföld 29 h. 1436 □-öl 17991 frt 20 kr, m.-pécskai alsó legelőföld 21 h. 884 □-öl 6896 frt 80 kr, m.-pécskai alsó legelőföld 36 h. 752 □-öl 11158 frt 60 kr, m.-pécskai alsó legelőföld 77 h. 1319 □-öl 19067 frt, m.-pécskai alsó legelőföld 36 h. 469 □-öl 10176 frt 60 kr, m.-pécskai alsó legelőföld 75 h. 885 □-öl 24343 frt 20 kr. kikiáltási árral.

II. Apátfalván a községhezánál 1893. évi június hó 13-án d. e. 9 órákor.

Apátfalvai kákásföld 17 hold 1552 □-öl 6840 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 1 sz. 675 □-öl 540 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 2. sz. 400 □-öl 320 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 3. sz. 400 □-öl 320 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 4. sz. 400 □-öl 320 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 5. sz. 400 □-öl 320 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 6. sz. az ide tartozó épülettel 400 □-öl 632 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 7. sz. 1101 □-öl 880 frt 80 kr, apátfalvai dézsma magtár és az ide tartozó 8. sz. telek 664 □-öl 13193 frt 85 kr, apátfalvai dézsma magtár telekből a 9. sz. az ottan lévő épülettel 400 □-öl 353 frt 60 kr, apátfalvai dézsma magtár telekből 10. sz. 400 □-öl 320 frt, apát-

falvai dézsma magtár telekből 11. sz. 400 □-öl 320 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 12. sz. 400 □-öl 320 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 13. sz. 571 □-öl 456 frt 80 kr, apátfalvai volt tisztartói kender föld 237 □-öl 60 frt kikiáltási árral.

III. Lippán a m. kir. kincst. ispánságnál 1893. évi június hó 14-én d. e. 9 órákor.

Lippai serbánczi gyümölcsös kert B. e. 1070 □-öl 10 frt, lippai serbánczi gyümölcsös kert B f. 414 □-öl 16 frt, lippai bádá luj Gyogye Szirbu 1 h. 150 □-öl 370 frt, lippai gyungyuk kaszálló 2 h. 898 □-öl 573 frt 20 kr, lippai koasztja poganicza 3 h. 1234 □-öl 378 frt 40 kr, lippai pótkert 12. sz. 573 □-öl 164 frt 80 kr, lippai ügyészi pótkert 618 □-öl 187 frt 60 kr, lippai ügyészi irnoki pótkert 674 □-öl 221 frt 80 kr, lippai 10 és 11. sz. pótkert 959 □-öl 308 frt, lippai volt terményföld 2 hold 670 □-öl 106 frt, lippai iváncsa 3 hold 1166 □-öl 164 frt 20 kr, lippai füzes 3 h. 1400 □-öl 937 frt 80 kr, lippai gyungyuk 4 h. 438 □-öl 2137 frt 20 kr, lippai cserjés major föld 4 h. 1370 □-öl 418 frt 60 kr, lippai vásárok (per alatt áll) 5 h. 200 □-öl 128 frt 20 kr, lippai iváncsa iszapolás 5 h. 464 □-öl 634 frt 80 kr, lippai régi posta föld 6 h. 897 □-öl 1559 frt 40 kr, lippai volt szerződéses szőlő 8 h. 1052 □-öl 524 frt 80 kr, lippai gyüleri 12 h. 1418 □-öl 3870 frt 60 kr, lippai iváncsa rét 13 h. 348 □-öl 1804 frt, lippai gyüleri 16 h. 15 □-öl 2177 frt 40 kr, lippai drauczi föld 88 h. 572 □-öl 11062 frt 40 kr, lalasincai korcsma, istálló, szín 350 frt, lalasincai háda vilait 1320 □-öl 46 frt, lalasincai uszadék 1 h. 400 □-öl 125 frt, lalasincai hádástói 8 h. 250 □-öl 1154 frt 80 kr, lalasincai háda vilatur 10 h. 2602 frt, lalasincai háda stói 10 h. 1320 frt 40 kr, lalasincai major föld 25 h. 800 frt, lalasincai la korag 25 h. 1405 □-öl 959 frt 60 kr, lalasincai la mostarecz 52 h. 1200 □-öl 5526 frt 20 kr, lalasincai legelő 441 h. 250 □-öl 5770 frt 40 kr, lalasincai gyálu dragoj 14 h. 1200 □-öl 295 frt, pernyesti pagyina 800 □-öl 62 frt, radnai vásár vámjog 4060 frt 80 kr, alicsi major föld 135 h. 952 □-öl 23941 frt, alicsi volt posta-föld 68 h. 20712 frt 80 kr, berzovai liváda domnyászka 5 h. 800 □-öl 724 frt 20 kr, berzovai prund la merfák 21 h. 1231 □-öl 1386 frt 60 kr, Bulzai majorföld 1053 h. 1480 □-öl 5600 frt 60 kr, grossi (aradmegye) üres házhely 2 h. 40 frt 20 kr, grossi (aradm.) üres házhely 2 hold 40 frt, grossi (aradmegye) majorföld 417 h. 40 □-öl 4710 frt 20 kr, hidegkuti plop föld 879 □-öl 153 frt 80 kr, petrisi korcsma föld 14 h. 1288 frt, pozsgoi maros iszapolás 6 h. 75 □-öl 1511 frt 80 kr, szelcsovai szántó 17 h. 1296 □-öl 2728 frt 40 kr, szelcsovai majorföld 162 h. 1309 □-öl 1960 frt 40 kr, solymesi maros sziget 6 h. 800 □-öl 858 frt 80 kr, solymosi szilvákert 7 h. 120 □-öl 420 frt, vályemárei iszapolás föld 400 □-öl 436 frt vályemárei beltelke 800 □-öl 100 frt, vályemárei majorföld 7 h. 400 □-öl 1236 frt 20 kr, Zabalni la pojtás 194 h. 800 □-öl 2334 frt kikiáltási árral.

IV. Vajdahungadon a m. kir. kincst. ispánságnál 1893. évi június hó 17-én d. e. 8 órákor.

Aluni pestisele 62 h. 1230 □-öl 3300 frt, Bunyilla gyálu bunyilla 2 h. 1055 □-öl 223 frt 20 kr, govosdiai egy házhely 40 frt, leleszi rumunyásza föld 224 frt, királybánya topliczaikert 253 □-öl 140 frt, Királybánya topliczaikert bányai nagy kert 3 h. 1096 □-öl 1211 frt 80 kr, dévai sörház épület 1 h. 1002 □-öl 1740 frt, dévai Csiky-féle ház 96 □-öl 8000 frt, dévai svábi utczei volt korcsma 902 frt, dévai Várad taksás telek 320 frt, Zalasdi kaczenás nevű korcsma 2 h. 676 □-öl 600 frt, szántó-halmi korcsma 300 □-öl 800 frt, govosdiai korcsma s elsőség 300 frt, kajánelli korcsma 3 h. 948 □-öl 1200 frt, szt.-királyi la margina 69 h. 1089 □-öl 5325 frt, bábolnai holtmaros-meder 71 h. 300 □-öl 610 frt, Cserbeli gyálu máre ei 844 frt 20 kr, csigmai holtmaros-meder 15 h. 630 □-öl 242 frt 40 kr, hátszegi kapitányi kert 2 h. 600 frt kikiáltási árral.

V. Kulán a m. kir. ispánságnál 1893. évi június hó 19-én d. e. 8 órákor.

Monostorszegi Ferencz-csatornai csárda 635 négysz. öl 707 frt, ó-becsei Stefánovits-féle föld 8 h. 1000 négysz. öl 2318 frt, kulai urad. nagypincze, bognárlak és pincze feletti kaszálló 1 h. 433 négysz. öl 7677 frt, Torzsa pusztai III. számú kisbérlet 225 h. 68000 frt, ó-szivaczi magtár melletti korcsma épület 1194 négysz. öl 1200 frt kikiáltási árral.

VI. Palánkán a m. kincst. ispánságnál 1893. évi június hó 20-án d. e. 8 órákor.

Ó-Palánkai ragrada erdő melletti erdő-védlak és hozzátartozó föld 6 h. 1462 négysz. öl 3600 frt, dorozslói korcsma épület 548 négysz. öl 2000 frt, németpalánkai hetivásár vámjog 15908 frt, tovaritovai korcsmaépület 1 h. 960 négysz. öl 2700 frt kikiáltási árral.

Aradon, 1893 máj. 10-én.

M. kir. államjóságigazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

1067 | 893. pm.

380 1-3.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél egy 960 frt, fokozatos előléptetés esetén egy 780 frt évi fizetéssel kapcsolatos adóügyi számtisztai állás választás útján betöltendő lévén, azokat akik ezen állásokra pályázni ohajtanak s az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ban megjelölt minősítéssel bírnak és az adó kezelésben való jártasságukat igazolni képesek, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzám 1893. évi június hó 13-ig benyújtsák.

Arad, 1893. május 12.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

Égészen ujonnan berendezve!

A leggazdagabb

SZÉNSAVAS VASAS FORRÁSOK

(József és Mihály-forrás.)

A női bántalmak, vérszegénység, sápkór, hólyaghurut és vesefővény, aranyeres bántalmak, gyomor és bélhurut, idegbajok ellen kiváló orvosi tekintélyek által ajánlva.

Szénsavas vasas meleg (pezsgő)-tükörfürdők, egy külön e célra emelt új épületben, a legkényelmesebben berendezve nők és férfiak számára. Láp (mór)-fürdők. Calorisator-fürdők. Mindennemű kádfürdők. Uszoda a természetes források fölé emelve, (17°-18° C. fokra melegítve.) Kellemes égalj. Jó, olcsó lakások. Kitűnő kiszolgálást és jó étkezés. Naponta többször zene. Este villamos világítás a parkban.

Allandó fürdőorvos: Dr. Sántha György.

A Buziási József- és Mihály-források

vize nemcsak mint kitűnő gyógyvíz ismeretes, de óriási szénsavtartalmánál fogva a legkellemesebb hűsítő italul is szolgál. — Mindennemű felvilágosítással, nemkülönben prospektu sokkal szolgál a

Fürdőidény tartama május—szeptember!

Villamos világítás!

BUZIÁS

Hidegvíz gyógyintézet

és
Kneip-kúra Buziáson.

gyógyfürdő

vasuti állomás **LUGOS.**

Zónajegy Budapest-Orsova.

Magyar kir. államvasutak.

Minden vonathoz elegáns társas-

kocsik személyenkint 1 frt, magán-

fogatok személyenkint frt 1.50 a

fürdőigazgatóság által kirendelve.

Tekintettel a fürdőző-közönség azon részére, mely a hidegvíz-kurát, főleg a Kneip-kurát kívánja használni, Buziás-fürdőn is ez idén egy külön e célra épült és szakszerűen berendezett vizgyógyintézet létesült. hol a vizgyógymód és Kneip-kúra műveletein kívül massage, villanyozás, villamos fürdők is alkalmaztatnak. Külön gyógyétrend. Jól képzett fürdőszolgák és fürdőszolgánok.

A vizgyógyintézetnek e téren már régóta előnyösen ismert szakorvosa és vezetője Dr. FAJTH PETER-

fürdőigazgatóság Buziáson (Temesmegye.)